

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorských studijních programů na Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice

červen 2012

Úvod

Akreditační komise (dále AK) rozhodla na svém zasedání ve dnech 13. – 15. září 2010, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písmeno a) zákona č. 111/1998 S. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (Zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení doktorských studijních programů.

Pro hodnocení doktorských programů na Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice (dále FZS UPa) jmenovala AK na svém zasedání ve dnech 2. – 4. dubna 2012 účelovou pracovní skupinu (dále ÚPS) ve složení: prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc. (předseda), prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc., doc. PhDr. Yveta Vrublová, PhD., doc. PhDr. Miroslava Kyasová, PhD., PhDr. Marie Zvoníčková.

AK vycházela ze sebehodnotící zprávy fakulty, dalších materiálů zpracovaných a předložených fakultou (kompletní dokumentace k doktorskému studiu, seznamy publikační činnosti doktorandů, jednotlivé publikace doktorandů, doklady o průběžném hodnocení doktorandů, doklady o publikační činnosti školitelů), dále z veřejně dostupných informací a konečně z poznatků získaných při hodnotící návštěvě, která se uskutečnila dne 1. června 2012 v Pardubicích. Za ÚPS se návštěvy zúčastnili: prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc., prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc., doc. PhDr. Yveta Vrublová.

Za Fakultu zdravotnických studií Univerzity Pardubice se jednání zúčastnili: Prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc., děkan fakulty a Mgr. Jana Škvrňáková, PhD., proděkanka pro vnitřní záležitosti a vzdělávací činnost. ÚPS se setkala také se studenty doktorského studia a vedla s nimi polostandardizovaný rozhovor.

Charakteristika doktorského studia na FZS UPa

FZS UPa má akreditovány dva doktorské studijní programy, oba ve spolupráci se Zdravotně-sociální fakultou Jihočeské univerzity (viz tab. 1).

Tab. 1 Přehled akreditovaných studijních programů na FZS UPa

Doktorský studijní program	Studijní obor	Standardní doba studia	Aktuální počet studentů (P/K)	Platnost akreditace
Ošetrovatelství (společně s ZSF JU České Budějovice)	---	3 roky	4/14	31.12.2012
Specializace ve zdravotnictví (společně s ZSF JU České Budějovice)	Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů	3 roky	5/49	31.10.2014 (na dostudování stávajících studentů)

Garantem doktorského programu Ošetrovatelství je prof. PhDr. V. Tóthová, PhD., garantem dobíhajícího doktorského programu Specializace ve zdravotnictví (obor Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů) je prof. MUDr. M. Velemínský, CSc.

Výzkumná činnost

Fakulta byla založena jako samostatná instituce v r. 2007 a její vědecko-výzkumná a publikační činnost má stoupající úroveň. Fakulta byla v loňském roce hlavním řešitelským pracovištěm výzkumného projektu IGA MZd ČR, je hlavním řešitelským pracovištěm jednoho výzkumného projektu financovaného ze strukturálních fondů Evropské unie a spoluřešitelským pracovištěm dalšího projektu EU. Získala 7 studentských grantů Interní grantové agentury Univerzity Pardubice.

Publikační činnost pracovníků fakulty je kvalitní. V roce 2011 bylo v databázi RIV zaregistrováno 105 prací (22 v impaktovaných časopisech, 76 neimpaktovaných, ale evidovaných databázích SCOPUS či v Seznamu Rady vlády, 5 kapitol v monografiích aj.). Celkem fakulta získala 1089 bodů RIV.

Akademičtí pracovníci

Program Ošetrovatelství. Složení oborové rady respektuje charakter oboru; dominují odborníci habilitovaní v medicíně a ošetrovatelství. Na jednoho školitele připadá v průměru 1 doktorand.

Program Specializace ve zdravotnictví. Složení oborové rady respektuje charakter oboru. Dominují odborníci habilitovaní v medicíně; v oborové radě jsou dále představitelé ošetrovatelství, sociologie, psychologie a práva. U aktuálně řešených disertačních prací je vždy jiný školitel.

Učitelství fakulty má v současnosti 72 pracovníků (přepočteno na plný úvazek jen 23 pracovníků). Věkové i kvalifikační složení garantujícího pracoviště je přibližně vyvážené. Věkový průměr profesorů je 63 let, docentů 53 let, odborných asistentů 50 let, asistentů 38 let. Profesori tvoří 7 %, docenti 8 %, odborní asistenti 24 %, asistenti 61 % pracovníků fakulty. Je zde určitá záruka kvalifikačního růstu, neboť v průběhu 3-4 let by se mohli v oboru Ošetrovatelství habilitovat 2 pracovníci, v oborech dalších pak další 2 pracovníci. Z řad akademických pracovníků, kteří studují doktorské programy, by mohli ukončit studium v průběhu 2-3 let další 2 až 3 pracovníci.

Publikační činnost školitelů odpovídá zaměření doktorského studia, ale objevují se dva problémy: a) existují rozdíly v kvalitě publikací mezi školiteli, jsou i školitelé, kteří by sami nesplnili požadavky kladené na doktorandy, b) u školitelů chybí systematické sledování citačního ohlasu publikovaných prací.

Předpisy, dokumentace; výzkumná a publikační činnost doktorandů

Fakulta má zaveden kreditní systém hodnocení studia, a to i v doktorském studiu. Obecně lze konstatovat, že FZS UPa dbá na kvalitní dokumentování průběhu i výsledků doktorského studia. „Papírová“ evidence je v naprostém pořádku. U elektronické evidence o doktorandech by bylo vhodné propojit všechny archivované agendy, aby bylo možné vytvářet kompletní přehledy podle různých hledisek.

Koncepce povinných kursů i povinně volitelných kursů je dobře promyšlená. Pedagogická činnost na vysoké škole je vyžadována u studentů prezenční i kombinované formy studia v rozsahu minimálně 30 hodin za celé studium.

Program Ošetřovatelství. Témata řešených disertací odpovídají zaměření akreditovaného doktorského programu. Doktorandi jsou vedeni k tomu, aby podávali interní granty UPa a jsou v nich relativně úspěšní (v r. 2012 řeší 5 projektů). Na fakultě fungují pravidelné vědecké konference studentů doktorského studia. Nároky na publikační činnost doktorandů jsou v pořádku. Fakultní předpis požaduje splnit publikační požadavky v rozsahu minimálně 3 články v českých recenzovaných časopisech a 2 články v zahraničních časopisech. Problémem zůstávají stáže doktorandů v zahraničí, což je způsobeno mj. krátkou standardní dobou studia a vyšším podílem studentů kombinované formy studia.

Program Specializace ve zdravotnictví. Témata řešených disertací v některých případech neodpovídala zaměření akreditovaného doktorského programu. Jejich těžiště bylo spíše v lékařských oborech a sociální či sociálně-ekonomické aspekty nebyly dostatečně propracovány. Doktorandi jsou vedeni k tomu, aby podávali interní granty UPa (v r. 2012 řeší 1 projekt). Na fakultě fungují pravidelné vědecké konference studentů doktorského studia. Nároky na publikační činnost doktorandů jsou v pořádku. Fakultní předpis požaduje opublikovat se vztahem k tématu disertační práce 3 publikace v českých recenzovaných časopisech a 4 publikace v zahraničí (z toho 2 články je možno publikovat ve slovenském jazyce).

Studenti

Studenti mají přístup k příslušným zahraničním databázím, přičemž studenti prezenčního studia přímo a studenti kombinovaného studia přes vzdálený přístup. Studenti prezenční formy studia využívají zázemí pracovišť svých školitelů. Spolupráce s členy kateder funguje dobře, doktorandi jsou vnímáni jako kolegové a členové kateder. Spolupráce mezi doktorandy je umožněna interními granty UPa.

Závěry

AK konstatuje, že doktorské studium na FZS UPa je v hodnocených programech na dobré úrovni. Ve studijním programu Specializace ve zdravotnictví je několik studentů na dostudování a bude třeba věnovat zvýšenou pozornost zaměření jejich disertací. Koncepce studijního programu Ošetřovatelství je dobře promyšlena. Vedení fakulty chápe tento program jako nosný do budoucna a podporuje ho.

Je potřebné důsledně sledovat a vyhodnocovat i kvalitu práce školitelů. Publikační výkon akademických pracovníků fakulty má stoupající trend. Nároky kladené na studenty jsou vysoké, zejména v oblasti nároků na přiměřenou publikační aktivitu s tematikou řešenou v disertační práci.

Doporučení

1. Důsledně dbát na to, aby témata disertačních prací odpovídala svým obsahovým zaměřením akreditovanému doktorskému programu.
2. Postupně zvyšovat důraz na zahraniční stáže doktorandů (byť krátkodobé).
3. Podpořit kvalifikační růst pracovníků fakulty, zejména těch, kteří se věnují oboru ošetřovatelství.

Závěry k akreditaci studijních programů

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorského studijního programu Ošetřovatelství se standardní dobou studia 3 roky na dobu platnosti 4 let.

Kontrola plnění závěrů a doporučení AK:

1. AK doporučuje fakultě, aby podpořila kvalifikační růst pracovníků (zejména v oboru ošetřovatelství) tak, aby do 4 let mohla fakulta podat samostatnou akreditaci doktorského studijního programu Ošetřovatelství.
2. AK žádá u studijního programu Ošetřovatelství FZS UPa předložení kontrolní zprávy o kvalifikačním růstu pracovníků fakulty k 31.12.2014.